

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa locală, 17 ianuarie 2015, Hunedoara
Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Niciun eseu nu va fi precedat de titlu și/sau motto.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

„- Dumneata ești, cucoane Dominic? exclamă, făcând un pas și luându-i mâna, strângându-i-o de mai multe ori cu amândouă mâinile. A dat Dumnezeu și te-ai întors! Ți-ai revenit! Apoi întoarse capul și strigă: Doctore! Vino repede, doctore, că s-a întors cuconul Dominic!

Îi păstra mâna în mâinile lui, scuturându-i-o. În câteva clipe, grupul întreg năvăli în sală, cu doctorul Neculache în frunte și Nicodim, ținându-și sticluța de Cotnar în mâna stângă și paharul pe jumătate plin în dreapta. Îl priveau toți cu bucurie amestecată cu spaimă, înghesuindu-se unul într-altul ca să-l vadă mai bine, repetându-i, exclamând, numele. Era atât de emoționat, încât îi era teamă că în curând are să-și simtă lacrimile pe obraji, dar cu un efort izbuti să rădă.(...)

- Nu te obosi, cucoane Dominic, interveni doctorul, apropiindu-se și punându-i mâna pe umăr. Ai trecut prin multe. Nu te obosi.

Izbucni din nou în râs.

- Știu, începu cu un glas potolit, silindu-se parcă să nu-i supere, știu că toate astea, întâlnirea noastră de aici și tot ce va urma, toate s-ar fi putut întâmpla aieva în decembrie 1938...

- Dar așa se și întâmplă, cucoane Dominic, îl întrerupse Vaian. Căci suntem în 20 decembrie 1938...

Îl privi ironic, dar și cu oarecare milă.

- Nici nu îndrăznesc să vă spun în ce an suntem noi, ceilalți, care trăim în afara visului acestuia. Dacă aș face un efort m-aș trezi.

- Ești treaz, cucoane Dominic, vorbi doctorul, dar ești obosit... Arăți, de altfel, foarte obosit, adăugă.

- Ei bine! izbucni brusc, pierzându-și răbdarea. Aflați că între 20 decembrie 1938 și seara de astăzi s-au întâmplat multe. Al Doilea Război Mondial, bunăoară. Ați auzit de Hiroshima? de Buchenwald?

- Al Doilea Război Mondial? întrebă cineva din fund. Are să vină și el repede, repede.

- S-au întâmplat multe de când ați dispărut și n-ați mai dat niciun semn de viață, începu Nicodim. S-au făcut descinderi. Vi s-au luat cărți din bibliotecă.

- Știu, știu, îl întrerupse, ridicând brațul. Eu le-am spus ce cărți să caute și să mi le aducă. Dar asta a fost demult, demult.

Începu să-l irite faptul că nu se putea trezi, deși știa că visează și voia să se trezească.

- V-am căutat peste tot, auzi o voce cunoscută. Doctorul v-a căutat și prin spitale.

- Auzisem că ajunseseși la București, spuse Neculache, și că acolo ai fost confundat cu altcineva.

- Așa a și fost, îl întrerupse, așa a și fost. Am fost confundat pentru că întinerisem... Șovăi o clipă, apoi continuă, triumfător și totuși enigmatic: Acum vă pot spune adevărul: în urma trăsnetului care m-a lovit, m-a lovit chiar în creștetul capului, întinerisem. Arătăm de douăzeci și cinci, treizeci de ani, și de-atunci nu m-am mai schimbat. De treizeci de ani arăt aceeași vârstă...

Observă cum se privesc unii pe alții, și, exasperat, ridică din umeri, încercă să rădă.

- Știu că nu vă vine să credeți. Dar dacă v-aș spune câte altele s-au mai întâmplat, tot din cauza trăsnetului, câte limbi orientale am învățat, adică, nici măcar nu trebuia să le învăț, pentru că mă pomeneam, deodată, că le știam. Și ce vă spun acum vi le spun pentru că visez, și nu le va ști nimeni.

- Nu visați, cucoane Dominic, vorbi blând Nicodim. Sunteți aici cu noi, prietenii dumitale, sunteți la cafenea. Așa ne închipuiam că are să se întâmple. Când și-o reveni cuconul Dominic, când și-o reveni din amnezie și s-o întoarce, o să vedeți că la Select se oprește întâi!

Izbucni din nou în râs, și-i privi pe toți cu o bruscă intensitate, ca și cum i-ar fi fost frică să se trezească chiar în acea clipă și să le piardă urma.

- Dacă n-aș visa, ați fi știut de Hiroshima și de bombele cu hidrogen, și de Armstrong, cosmonautul care a debarcat în lună astă-vară, în iulie.

Tăceau toți, neîndrăznind să se privească între ei. (...)

Simțea în tot trupul o neînțeleasă oboseală, și o clipă îi fu teamă că are să leșine. „Dar poate ar fi mai bine așa, își spuse. Dacă leșin, mă trezesc pe loc...”

- Am cerut o sanie, să vă ducem acasă, domnu Matei, spuse cineva. Veta a aprins focul în sobă...

- N-am nevoie de sanie, izbuti să spună ridicându-se. Mă duc pe jos. Când se va pune problema, am să știu ce să răspund!

- Care problemă, domnu Matei? îl întrebă Nicodim. Ar fi vrut să răspundă: „Problema care ne frământă pe toți!” dar își simți deodată clătănându-i-se toți dinții și, umilit, furios, îi strânse cu putere. Apoi făcu câțiva pași spre ieșire. Spre mirarea lui, ceilalți se depărtară de masă și-l lăsară să plece. Voi să se mai întoarcă o dată și să-i salute pe toți, ridicând brațul, dar fiecare mișcare îl istovea. Șovăind, suflând greu, pe nări, pentru că-și ținea gura încleștată, ieși în stradă. Aerul rece îl învioră. „Încep să mă trezesc”, își spuse. Când bănuia că nu-l vede nimeni, își puse palma la gură și își scuipe dinții, câte doi, trei deodată. Își aminti, vag, ca de un vis pe jumătate uitat, că i se mai întâmplase cândva același lucru: câțiva timp nu putuse vorbi pentru că i se clătinau toți dinții. „Este, deci, aceeași problemă!” își spuse senin, împăcat.

În noaptea aceea, portarul hotelului așteptase zadarnic întoarcerea clientului de la numărul 19. Apoi, când începuse să ningă, telefonase la cafeneaua Select. I se răspunse că un domn străin venise, pe seară, și se îndreptase direct spre sala din fund. Dar peste puțin timp, poate pentru că sala era goală și slab luminată, plecase, fără să spună bună seara, ținându-și mâna dreaptă la gură. Dimineața, pe strada Episcopiei, în fața casei de la numărul 18 fu găsit, înghețat, un necunoscut, foarte bătrân, îmbrăcat într-un costum elegant și un palton scump, îmblănit. Și paltonul și hainele erau atât de largi, încât nu încăpea nicio îndoială că nu erau ale lui. De altfel, în buzunarul vestonului se aflau un portofel cu valute străine și un pașaport elvețian, pe numele de Martin Audricourt, născut în Honduras, la 18 noiembrie 1939.”

(Mircea Eliade, *Tinerete fără tinerețe*)

B

„Pe la sfârșitul veacului al nouăsprezecelea, împinși dinspre răsărit și încurajați de legi mai primitoare, au venit și negustorii evrei, care au împânzit Strada Mare. Ei au început să vândă o marfă cu totul neobișnuită, pe care până atunci nimeni nu se gândise să o așeze pe tarabe: timpul. Neguțătorii de timp nu aveau rafturi, vitrinele lor erau neprimitoare, pe jumătate acoperite cu obloane, locul era întunecat și tețghelele înguste. Suficiente însă pentru a stivui această marfă imaginară, care își găsisse, într-un oraș aflat până atunci în afara timpului, numeroși mușterii. Neguțătorii aceia aveau priviri iscoditoare, care te sfredeleau. [...] Nu foloseau cântare și greutăți, timpul fiecăruia se scria în paginile îngălbenite ale catastifelor. Cel care venea să cumpere timp afla mai târziu prețul. Pe măsură ce consuma ceea ce cumpăraseră, adică răgazul, liniștea aparentă se preschimba în neliniște, lipsa de griji în îngrijorare. Acesta era primul preț pe care îl plătea. Timpul se dovedea întotdeauna o marfă mai scumpă decât părea la prima vedere. În sinea lui, mușterii îl blestema pe neguțător, blestema legământul pe care îl făcuse, înțelegând prea târziu că timpul cumpărat rămânea prea scurt, nefolositor, netrăit. Și pentru că, numit ca atare, timpul nu e al oamenilor și, așa cum nu poți vinde noapte, vânt ori lumină, nu poți vinde nici timp, negustorii îi dăduseră un alt nume: dobândă. Cu cât îți trebuia mai mult timp, cu atât dobânda era mai mare. [...]

Omul își lua pumnul de bani, câștiga ceva timp, dar ceea ce trebuia să dea înapoi era mereu mai mult, prea mult. De aceea, neguțătorii de timp erau dușmăniți.”

(Varujan Vosganian, *Cartea șoptelor*)

Subiectul I (40 de puncte)

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte în care să prezinți comparativ modul de reflectare a temei în cele două fragmente citate.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a două particularități ale discursului, comune textelor citate;
- prezentarea comparativă a temei și a motivelor literare, ilustrate cu secvențe/situații relevante, selectate din cele două texte;
- evidențierea rolului a două componente expresive ale textelor de mai sus, în dezvoltarea temei;
- exprimarea unei opinii argumentate despre modul în care tipul de discurs generează reacțiile receptorului, valorificând textele citate.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul lucrării este la alegere.

Subiectul al II-lea (40 de puncte)

Scrie un eseu, de 600-900 de cuvinte, despre *valențele simbolice ale timpului*, valorificând atât textele citate, cât și experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 4 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare (40 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 1200 de cuvinte. Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 40 de puncte (organizarea ideilor în scris – 8 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 10 puncte; utilizarea limbii literare – 6 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 4 puncte, respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte – 4 puncte).

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 17 ianuarie 2015, Hunedoara

Clasa a X-a

Barem de corectare și de notare

ATENȚIE!

Lucrările care conțin eseuri cu titlu și/sau motto vor fi notate cu 0 puncte, autorii acestora fiind descalificați.

Subiectul I (40 de puncte)

1. prezentarea a două particularități ale discursului, comune celor două texte (*prezentarea detaliată și nuanțată a două particularități ale discursului, comune celor două texte*: 4p. + 4p. = 8 p./ *prezentarea ezitantă a două particularități ale discursului, comune celor două texte*: 2 p. + 2 p. = 4 p./ *încercarea de prezentare, tendința de a povesti*: 1 p.; existența unei perspective comparative: 2 p.) **10 puncte**

2. identificarea și analiza comparativă a temelor și a motivelor literare în textele citate (*identificarea și analiza comparativă nuanțată*: 4p. + 4p. = 8 p./ *exprimare ezitantă*: 2 p. + 2 p. = 4 p.; existența unei perspective comparative: 2 p.) **10 puncte**

3. ilustrarea prin exemple, într-o manieră nuanțată, a două componente expresive valorificate în cele două fragmente (5p.+5p.=10p.); ilustrarea, prin exemple, într-o manieră ezitantă, a două componente expresive valorificate în cele două fragmente (4p.+4p.= 8p.); ilustrarea, prin exemple, într-o manieră nuanțată, a unei componente expresive valorificate în cele două fragmente (2p.+2p.= 4p.); ilustrarea, prin exemple, într-o manieră ezitantă, a unei componente expresive valorificate în cele două fragmente sau ilustrarea a două componente, dar prin raportarea la un singur text: 2p.; încercarea de ilustrare: 1p.) **10 puncte**

4. exprimarea unei opinii argumentate cu privire la modul în care tipul de discurs generează reacțiile receptorului, valorificând textele citate: exprimarea opiniei: 4p.; susținerea argumentată a opiniei (susținerea argumentată prin exemplificări, explicații, comparații etc.: 6 p.; susținerea fără exemplificări, explicații, comparații etc.: 4 p.; încercarea de argumentare, improvizații: 1p.) **10 puncte**

Notă! Punctajul nu se acordă în cazul în care opinia formulată nu vizează subiectul propus.

Subiectul al II-lea (40 de puncte)

Formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la tema propusă (*formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor / a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicii eseului; capacitatea de sinteză și de abstractizare*: 8 p.; *încercare de formulare a tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicii eseului; încercări de sinteză și de abstractizare*: 4 p.; *încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă*: 2 p.)

8 puncte

Formularea și dezvoltarea a patru argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele suport și din experiența culturală (opere literare din literatura română și/sau internațională, opere de artă – sculpturi, picturi etc., cinematografie, muzică etc.) (*formularea corectă / nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența culturală; demers logic / corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă*: câte 6 p. pentru fiecare argument (6 p. + 6 p. + 6 p. + 6 p.): 24 p.; *formularea parțial corectă / adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incompletă*: câte 3 p. pentru fiecare argument (3 p. + 3 p. + 3 p. + 3 p.): 12 p.; *încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, prin referire la textele suport și din experiența culturală*: câte 1 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. + 1 p.): 4 p.)

24 de puncte

Concluzia/sinteza: concluzie care nuanțează ipoteza, logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune: 8 p.; concluzie pertinentă, convergentă cu

demersul argumentativ, dar fără nuanțare a ipotezei, lipsită de dimensiune persuasivă; încercare de formulare a concluziei: 1 p. **8 puncte**

Redactare – 40 de puncte

Organizarea ideilor în scris

8 puncte

· *existența celor trei părți componente – introducere / ipoteză, cuprins / argumentație, încheiere / concluzie – 6 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. = 3 p. – sb. I; 1 p. + 1 p. + 1 p. = 3 p. – sb. al II-lea); text clar organizat, coerent, succesiune logică a ideilor, cu echilibru între cele trei componente, construcția paragrafelor subliniază ideile – 2 p. (1 p. – sb. I + 1 p. – sb. al II-lea)*

Abilități de analiză, de interpretarea și de argumentare

10 puncte

· *relația adecvată idee-argument – 3 p.; argumente convingătoare, personale, utilizarea unui suport critic în manieră ponderată, relevantă – 4 p.; abilități de interpretare: 3 p.;*

· *relația adecvată idee-argument – 3 p.; argumente convingătoare, dar cu utilizarea unui suport critic în manieră exagerată, adesea irelevantă, epatantă – 2 p.; abilități de interpretare dependente exclusiv de suportul critic, eclectism exagerat: 2 p.;*

· *relația idee-argument este fragmentată – 1 p.; argumentele sunt schematice, secvențiale, inconsistente – 1 p.; inserarea unor citate critice nerelevante, necomentate – 1 p.; elemente de interpretare lipsite de pertinență – 1 p.;*

· *afirmații nesuținute prin argumente; idei irelevante, schematism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate – 1 p.*

Utilizarea limbii literare (*Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată: 6 p.; stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 3 p.; vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare: 1 p.*)

6 puncte

Ortografia (*0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.*)

4 puncte

Punctuația (*0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.*)

4 puncte

Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea (2 p. + 2 p.)

4 puncte

Respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte (2 p. + 2 p.)

4 puncte

Notă! Inserarea de citate critice etc., necomentate, nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

NOTĂ! Nu se acordă fracțiuni de punct.